

Šľachtiteľský program plemena romney marsh(kent)

Úvod šľachtiteľského programu:

Tento šľachtiteľský program je vypracovaný s ohľadom na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 o zootecnických a genealogických podmienkach na plemenitbu čistokrvných plemenných zvierat, hybridných plemenných ošípaných a ich zárodočných produktov a na obchodovanie s nimi a ich vstup do Únie a ktorým sa mení Nariadenie (EÚ) č. 652/2014, smernice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a zrušujú určité akty v oblasti plemenitby zvierat („nariadenie o plemenitbe zvierat“).

Šľachtenie plemena romney marsh(kent) vychádza zo Zákona č. 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o šľachtení a plemenitbe“) a Smernice Rady 89/361/EHS týkajúcej sa čistokrvných chovných oviec a kôz. Napĺňanie šľachtiteľského programu sa vykonáva v súlade so Zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 18/2012 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii oviec a kôz v znení vyhlášky č. 49/2015 Z. z., Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 18/2001 Z. z. o vykonávaní kontroly úžitkovosti, kontroly dedičnosti a testovania úžitkových vlastností, kontroly zdravia, kontroly dedičnosti a testovania zdravia, hodnotenia zovňajšku hospodárskych zvierat, o založení a vedení plemennej knihy, založení a vedení plemenného registra, vedení predpísanej evidencie a o overovaní pôvodu hospodárskych zvierat, Rozhodnutím Komisie 90/254/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre schvaľovanie organizácií a združení chovateľov, ktoré zakladajú alebo vedú plemenné knihy pre čistokrvné plemenné ovce a kozy, Rozhodnutím Komisie 90/255/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre zápis čistokrvných plemenných oviec a kôz do plemenných kníh; Rozhodnutím Komisie 90/256/EHS, ktorým sa stanovujú metódy pre monitorovanie úžitkovosti a posudzovanie genetickej hodnoty čistokrvných plemenných oviec a kôz, Rozhodnutím Komisie 90/257/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria schvaľovania čistokrvných plemenných oviec a kôz a používania ich spermy, vajíčok a embryí na plemenárske účely, Rozhodnutím Komisie 90/258/EHS stanovujúcim zootecnické certifikáty o pôvode čistokrvných plemenných oviec a kôz, ich spermy, vaječných buniek a embryí. Napĺňanie tohto šľachtiteľského programu sa musí vykonávať v súlade so štatútom plemenných kníh pre ovce chované na Slovensku. Tento šľachtiteľský program vychádza aj z dlhodobého stanovenými zásadami v predchádzajúcich štatútoch plemennej knihy pri šľachtení daného plemena na území Slovenskej republiky.

Napĺňanie a dodržiavanie tohto šľachtiteľského programu zaisťuje Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo, ako chovateľská organizácia nesúca šľachtiteľský program podľa Nariadenia EPaR č. 2016/1012 a ako uznaná chovateľská organizácia podľa zákona č. 194/1998 o šľachtení a plemenitbe poverená Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky vedením plemennej knihy.

Šľachtiteľský program je sústava šľachtiteľských opatrení vedúcich k zmeneniu tých vlastností a znakov hospodárskych zvierat, ktoré rozhodujú o plnení cieľa chovu. Pri zachovaní zdravia a ekonomiky chovu. Na naplnenie šľachtiteľského programu sa stanovuje chovný cieľ.

Cieľom tohto šľachtiteľského programu je zvyšovanie genetickej hodnoty a úžitkovosti jedincov daného plemena na území Slovenskej republiky tak, aby mal nadväzovať na šľachtiteľské programy a chovné ciele v krajine pôvodu plemena a v ostatných krajinách Európskej únie. Tento šľachtiteľský program sa vzťahuje na územie Slovenskej republiky.

Charakteristika plemena

Polojemnovlnové plemeno, vlnovo-mäsového typu. Ovce tohto plemena sú rozšírené po celom území Anglicka, veľa sa ich chová na Novom Zélande a v Austrálii. Vznikli krížením miestnych oviec s leicesterskými baranmi. Vyznačujú sa veľkým telesným rámcom, a relatívne dobrým osvalením. Obe pohlavia sú bezrohé. Vlna je biela. U oboch pohlaví typické čierne nozdry. Dĺžka vlny je 15 - 20 cm, sortimentov B/C - C/D. Striž vlny u baranov 6 - 7 kg, u bahníc 5 - 5,5 kg. Výťažnosť vlny je 60 - 65 %. Plemeno je veľmi odolné a jeho chov je možný na pastve bez prístrešku. Toto plemeno sa v minulosti používalo na Slovensku pri zošľachtňovaní merinských oviec za účelom tvorby typov oviec s crossbrednou vlnou.

Úžitkové vlastnosti plemena

Živá hmotnosť bahníc je 70 – 80 kg, baranov 100 – 120 kg. Plodnosť na obahnenú bahnicu 140 - 160 %. Živá hmotnosť jahniat v 100 dňoch veku v závislosti od vrhu a pohlavia: u baránkov 35 kg , u jahničiek 30 kg s priemerným denným prírastkom jahniat v odchove a výkrme 250 - 300 g. Jatočná výťažnosť jahniat z výkrmu je 45 - 48 %. Sortiment vlny 31,0 – 37,0 µm (C až C/D). Ročná striž potnej vlny bahníc je 4,5 - 5,0 kg, baranov 7,0 - 8,0 kg, dĺžka vlny 12 - 18 cm, výťažnosť vlny 65 - 70 %.

Postup šľachtenia plemena

Šľachtiteľský program v chove mäsových plemien na Slovensku a tak isto aj v chove plemena kent je zameraný na zlepšenie ukazovateľov úžitkovosti. Základnou formou šľachtenia je čistokrvná plemenitba so zámerom zlepšiť produkciu mäsa. Šľachtenie je založené na výbere najlepších jedincov do pozície rodičov ďalšej generácie. Základom šľachtiteľskej práce pre správne vytypovanie najlepších zvierat bude aj naďalej kontrola úžitkovosti KÚOaK. Získané dáta sa okrem selekcie zvierat môžu používať aj na odhad plemenných hodnôt úžitkových parametrov vhodnými štatistickými metódami podľa metodiky schválenej Šľachtiteľskou radou. V chovoch sa môže využívať aj genomické hodnotenie plemenných zvierat. Uplatňovanie konkrétnych metód selekcie v rámci šľachtenia jednotlivých plemien oviec a kôz určí Šľachtiteľská rada oviec a kôz svojim uznesením.

Kontrola úžitkovosti bude sledovať hlavne informácie o plodnosti bahníc, intenzite rastu a osvalení. Do sledovania môžu byť zaradené aj niektoré objektívne ukazovatele zmäsilosti (plocha MLT, hrúbka podkožného tuku).

Kontrolu úžitkovosti oviec a kôz vykonáva Zväz chovateľov oviec a kôz na základe nariadenia EPaR 2016/1012 a poverenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,

alebo ním poverená tretia strana. Výkon KÚOaK sa riadi metodikou schválenou orgánmi ZCHOK na to oprávnenými.

Keďže sa jedná o málo početnú populáciu, ktorá sa na Slovensku chová len krátke časové obdobie je potrebné rátať s nákupom plemenníkov zo špičkových chovov v EÚ.

Plemenná kniha oviec sa riadi osobitným štatútom vypracovaným v súlade s platnou legislatívou a schválením orgánmi ZCHOK na to oprávnenými .

Aj program eradikácie scrapie predpokladá vyšší selekčný tlak pri výbere jedincov vyhovujúcich genotypov s alelami ARR.

Geografické vymedzenie

Tento šľachtiteľský program je uplatňovaný výhradne na území Slovenskej republiky.

Plemenný štandard a chovný cieľ plemena romney marsh chovaného v SR

Hlavné ukazovatele		romney march (kent)
Základná charakteristika	<i>Plemenný štandard</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Stredného až väčšieho telesného rámca, so širokým a rovným chrbtom a s dobre osvaleným stehnom. • Ranné plemeno, odolné a adaptabilné s veľmi dobrými pastevnými vlastnosťami. • Odolné proti nachladnutiu a výskytu nákazlivej hnilobe paznechtu. • Polojemnovlnové, dlhovlnové plemeno, s bielym polouzavretým rúnom. Mulec a paznechty sú čierne. Hlava a končatiny pokryté bielou krycou srstou. • Ovce aj barany bezrohé.
Úžitkové zameranie	<i>Plemenný štandard</i>	Špecializované dlhovlnové plemeno. Mäsovo – vlnový úžitkový typ.
	Chovný cieľ	Mäsovo – vlnový úžitkový typ. Prioritné zameranie: produkcia kvalitných jatočných jahniat odchovaných pastevným spôsobom spoločne s matkami, predovšetkým oplôtkovým systémom. Bahnice pre dobré materské vlastnosti spolu s dobrou výkrmovou a jatočnou hodnotou jahniat vhodné pre úžitkové kríženie s mäsovými plemenami.
Hmotnosť bahníc	<i>Plemenný štandard</i>	70 kg
	Chovný cieľ	80 kg
Hmotnosť plemenných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	100 kg
	Chovný cieľ	120 kg
*Hmotnosť jariek	<i>Plemenný štandard</i>	50 kg
**Hmotnosť aukčných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	70 kg

PDP jahniat do 100 dní – jahničky + baránky	<i>Plemenný štandard</i>	0,250 kg
	Chovný cieľ	0,300 kg
Plodnosť na obahnenú ovcu	<i>Plemenný štandard</i>	140 %
	Chovný cieľ	160 %

Doplnkové ukazovatele		romney marsh
Ročná produkcia potnej vlny – bahnice	<i>Plemenný štandard</i>	4,5 – 5,5 kg
Ročná produkcia potnej vlny – barany	<i>Plemenný štandard</i>	7 – 8 kg
Jemnosť vlny	<i>Plemenný štandard</i>	31,0 – 37,0 μm (C až C/D)
Výťažnosť vlny	<i>Plemenný štandard</i>	65 – 70 %
Ročná dĺžka vlny	<i>Plemenný štandard</i>	120 – 180 mm
Hmotnosť jahniat vo veku 100 dní – jahničky + baránky	<i>Plemenný štandard</i>	a) jahničky – 30 kg b) baránky – 35 kg
Oplodnenosť	<i>Plemenný štandard</i>	90 %
Plodnosť na pripustenú ovcu	<i>Plemenný štandard</i>	125 %

*hmotnosť jahničiek do 1 roka musí byť minimálne 2/3 živej hmotnosti bahníc **uvádzaná hmotnosť sa týka baranov vo veku nad 1 rok, do 1 roka musí mať baran minimálne 2/3 živej hmotnosti aukčného barana